

REGIONALNY PLAN DZIAŁAŃ NA RZECZ UCHODźCÓW

Styczeń - Grudzień 2023

ROZDZIAŁ DOTYCZĄCY KRAJU

POLSKA

Pełna wersja do Regionalnego Planu Działań na Rzecz Uchodźców z Ukrainy na rok 2023 dostępna jest [tutaj](#).

> Przegląd

Planowane Działania w Polsce (styczeń – grudzień 2023 r.)

2 000 000

docelowa populacja uchodźców

709,4 mln \$

łącznie wymogi finansowe w USD

83

zaangażowani partnerzy

POLSKA

Część 1: Obecna sytuacja

Przegląd

Od czasu wybuchu wojny na Ukrainie Polska z otwartymi ramionami przyjęła dużą liczbę uchodźców. W ciągu 10 miesięcy od wybuchu wojny w Polsce zarejestrowało się i otrzymało tymczasową ochronę około 1,5 miliona uchodźców. Biorąc pod uwagę trwający konflikt i nieprzewidywalną sytuację na Ukrainie, przewiduje się, że uchodźcy będą nadal napływać do Polski lub przez Polskę przejeżdżać. Eskalacja konfliktu, a także trudne warunki w miesiącach zimowych, mogą przyczynić się do nowych uchodźców przybywających do Polski oraz zaostrzyć wyzwania w dostępie do zakwaterowania i podstawowych usług. Choć najnowsze badania wskazują, że większość uchodźców z Ukrainy ma nadzieję powrócić do swojego miejsca pochodzenia, większość z nich planuje na razie zostać w Polsce ze względu na niestabilną sytuację na Ukrainie i lęk o swoje bezpieczeństwo.¹

Wśród obecnej populacji uchodźców w Polsce znaczna liczba osób i grup ma zwiększone potrzeby w zakresie ochrony. Większość gospodarstw domowych składa się z kobiet, dzieci i osób starszych, a cechą charakterystyczną ich przymusowej migracji jest oddzielenie od rodziny. W konsekwencji powstaje ryzyko związane z ochroną, w tym narażenie na nadużycia, wyzysk i przemoc motywowaną płcią (ang. *gender based violence*, *GBV*). Ponadto niektóre grupy ludności stają się coraz bardziej narażone na zagrożenia i nadal są uzależnione od pomocy i wsparcia ze strony rządu w zakresie pomocy socjalnej, często przebywając w ośrodkach zakwaterowania zbiorowego przez dłuższy czas, zaś nowo przybywający uchodźcy mają większe potrzeby w zakresie ochrony ze względu na długotrwałą ekspozycję na konflikt i przemoc, co ma wpływ nie tylko na ich zdolność finansową, ale również większe obciążenie emocjonalne ze względu na traumatyczne doświadczenia. Według najnowszych wyników badania w zakresie profilowania ochrony w Polsce 64% respondentów planuje pozostać w Polsce głównie ze względów bezpieczeństwa.² Zamiar pozostania częściej deklarowali uchodźcy podróżujący z co najmniej jedną osobą o szczególnych potrzebach (68%), zwłaszcza rodzice samotnie wychowujący dzieci i osoby cierpiące na schorzenia. Wśród respondentów 15% deklarowało plan powrotu na Ukrainę, a kolejne 15% nie miało sprecyzowanych dalszych planów.⁵² Zaledwie 6% planowało przenieść się do innego kraju, przy czym najczęściej wymienianymi celami podróży były Niemcy, Kanada i Norwegia. Chęć dalszego podróżowania była bardziej powszechna wśród osób, które przybyły do Polski w sierpniu i wrześniu (18%) niż wśród tych, które przyjechały we wcześniejszych miesiącach (3%).

W odpowiedzi na napływ uchodźców władze polskie na szczeblu krajowym i lokalnym zapewniły im dostęp do podstawowych usług ratujących życie. Wzdłuż obszarów przygranicznych utworzono ośrodki recepcyjne i ośrodki oferujące zakwaterowanie, wraz z ciepłą żywnością oraz usługami transportowymi. Ponadto, w celu wspierania niezależności i integracji uchodźców, przyznano im dostęp do rynku pracy i krajowego systemu usług społecznych, zgodnie z przepisami dyrektywy unijnej w sprawie tymczasowej ochrony. Władze zapewniły wsparcie w opiece nad dziećmi i przyjęły ukraińskich uczniów do polskiego systemu szkolnictwa, umożliwiając im również edukację w trybie

¹ UNHCR, [Lives on Hold: Intentions and Perspectives of Refugees from Ukraine #2](#), wrzesień 2022 r.; oraz UNHCR-Reach, [Refugees from Ukraine in Poland: Profiling Update](#), sierpień 2022 r.

² UNHCR-Reach, [Refugees from Ukraine in Poland: Profiling Update](#), wrzesień 2022 r.

zdalnym. Uchodźcy otrzymywali również płatności gotówkowe na zaspokojenie podstawowych potrzeb. Wsparcie finansowe otrzymywały również gospodarstwa domowe przyjmujące uchodźców. Lokalne społeczności i społeczeństwo obywatelskie żywo zareagowały na sytuację, sprawnie mobilizując wolontariuszy, którzy dostarczali artykuły pomocy doraźnej i oferując zakwaterowanie w całym kraju.

W Polskim rozdziale Regionalnego Planu Działań na rzecz Uchodźców na rok 2023 potwierdzono zobowiązanie do wspierania działań rządowych podejmowanych przez partnerów humanitarnych, w tym organizacje społeczeństwa obywatelskiego, organizacje kierowane przez uchodźców, agencje ONZ, organizacje wyznaniowe, międzynarodowe i krajowe organizacje pozarządowe oraz Międzynarodową Federację Stowarzyszeń Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężyca.

Choć główna odpowiedzialność za ochronę uchodźców spoczywa na rządzie, partnerzy Regionalnego Planu Działań na rzecz Uchodźców (Regional Response Plan, RRP) na rok 2023 będą nadal w sposób uzupełniający i spójny koordynować swoje działania z władzami w ramach Modelu Koordynacji Działań na rzecz Uchodźców (Refugee Coordination Model, RCM), zapewniając skuteczność działań wielosektorowych i mając na celu zaspakajanie potrzeb uchodźców, a ich działalność będzie zgodna z priorytetami rządowymi. Krajowe i lokalne mechanizmy koordynacji w regionach województwie mazowieckim (Warszawa), małopolskim (Kraków), lubelskim (Lublin) i podkarpackim (Rzeszów) dodatkowo wzmocnią współpracę i synergię, a rolą polskich organizacji będzie głównie wspieranie trwałego i zrównoważonego wpływu działań.

Dane dotyczące ludności na potrzeby planowania

Na koniec grudnia 2022 r. 1 508 338 uchodźców z Ukrainy w Polsce złożyło wniosek o tymczasową ochronę, uzyskując krajowy numer identyfikacyjny PESEL, który umożliwi im dostęp do takich usług jak opieka zdrowotna i pomoc społeczna.³ Dodatkowo na dzień 13 listopada 2022 roku 1596 Ukraińców złożyło wniosek o ochronę międzynarodową.

Ponad 40% uchodźców z Ukrainy w Polsce to dzieci, a 65% tej grupy stanowią kobiety. Ponad 60% populacji zarejestrowanych uchodźców przypada na pięć regionów, w tym województwo mazowieckie (w tym Warszawa), dolnośląskie (w tym Wrocław), śląskie (w tym Katowice), małopolskie (w tym Kraków) i wielkopolskie (w tym Poznań).⁴

Zgodnie z badaniem profilowania ochrony przeprowadzonym we wrześniu 2022 r. w Polsce⁵ 80% respondentów zostało odseparowanych od członka najbliższej rodziny (głównie ze względu na ograniczenia wynikające z prawa stanu wojennego, które uniemożliwiają mężczyznom opuszczenie kraju). Wyniki wielosektorowej oceny potrzeb wskazują, że większość przybyłych do Polski uchodźców pochodzi z obwodu charkowskiego, dnipropietrowskiego, zaporoskiego, chersońskiego i donieckiego w Ukrainie.

Przewidywana liczba uchodźców wysiedlonych z Ukrainy i obywateli państw trzecich wymagających ochrony międzynarodowej, którzy mogą potrzebować pomocy w 2023 r., to dwa miliony. Liczba ta może ulec zmianie (w górę lub w dół) ze względu na ciągły ruch graniczny oraz nieprzewidywalną sytuację w Ukrainie. Oczekuje się, że do kraju nadal będą przybywać uchodźcy, a także że utrzyma się ruch wahadłowy na Ukrainę i z Ukrainy oraz dalsze wyjazdy uchodźców do państw trzecich w miarę, jak niektóre osoby decydują się na dołączenie do członków rodziny. Ryzyko nowego napływu uchodźców z Ukrainy pozostaje również wysokie ze względu na niestabilną sytuację i niepewne warunki życia w trudnym sezonie zimowym.

³ Rząd Polski, Zarejestrowane [wnioski](#) o nadanie statusu cudzoziemca UKR w związku z konfliktem zbrojnym w Ukrainie, styczeń 2023 r.

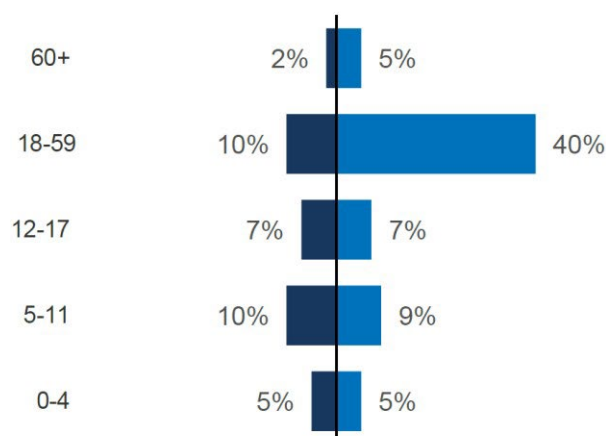
⁴ Rząd Polski, [Dane statystyczne dotyczące obywateli Ukrainy zarejestrowanych jako obcokrajowcy w związku z konfliktem zbrojnym w Ukrainie](#) https://dane.gov.pl/pl/dataset/2715,zarejestrowane-wnioski-o-nadanie-statusu-ukr,wrzesien_2022_r.

⁵ UNHCR-Reach, [Refugees from Ukraine in Poland: Profiling Update](#), wrzesień 2022 r.

Polska	Uchodźcy objęci ochroną tymczasową – dane na koniec grudnia 2022 r. ⁶	Populacja docelowa w 2023 r.
Populacja uchodźców	1 508 338	2 000 000
Razem		

Podział według wieku i płci⁷

■ kobiety ■ mężczyźni

67%

Kobiety i dziewczęta

33%

Mężczyźni i chłopcy

Potrzeby w zakresie ochrony, słabe punkty i zagrożenia w kraju

Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa zawiera szeroki wachlarz przepisów chroniących uchodźców z Ukrainy, w tym dotyczących dokumentacji, dostępu do zatrudnienia, opieki zdrowotnej, edukacji i świadczeń socjalnych na równi z obywatelami polskimi.⁸ O ile obywatele państw trzecich przebywający wcześniej w Ukrainie nie są objęci ustawą specjalną, podlegają oni ustawie o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z 2003 r., która reguluje ochronę tymczasową w Polsce zgodnie z decyzją wykonawczą Rady Unii Europejskiej.

Wśród obecnej populacji uchodźców w Polsce znaczny odsetek osób i grup ma zwiększone potrzeby w zakresie ochrony. Według wyników wielosektorowej analizy potrzeb przeprowadzonej w okresie od sierpnia do września 2022 r. 8% członków ukraińskich gospodarstw domowych uznano za zagrożonych niepełnosprawnością, a w większości są to osoby starsze (powyżej 60 roku życia). Kolejne 26% osób zgłosiło potrzebę dostępu do opieki zdrowotnej.⁹ Osoby potrzebujące zwiększonej ochrony to również dzieci bez opieki i odseparowane od rodziców, dzieci poza systemem edukacji i/lub zagrożone przemocą i wyzyskiem, kobiety zagrożone handlem ludźmi w celu wykorzystywania

⁶ Liczba ta może obejmować wielokrotne rejestracje tej samej osoby w dwóch lub więcej krajach UE+; rejestracje, które z różnych powodów nie zostały ukończone, lub też rejestracje uchodźców, którzy zdecydowali się na dalszą emigrację do innych krajów, w tym poza Europą.

⁷ Wyliczenia na podstawie danych rejestracyjnych dotyczących ochrony tymczasowej

⁸ Rząd Rzeczypospolitej Polskiej Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, [ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa](#), 12 marca 2022 r. Zgodnie z zapisami ustawy obywatele Ukrainy, którzy w wyniku wojny opuścili swój kraj, mogą legalnie przebywać w Polsce przez 18 miesięcy. Dotyczy to osób przybywających do Polski bezpośrednio z Ukrainy i deklarujących chęć pobytu na terytorium Polski. Ustawa przewiduje nadanie numeru PESEL obywatelom ukraińskim przybywającym do Polski w związku z wojną. Rozwiązanie to pozwoli na wdrożenie wielu usług publicznych dla tych osób.

⁹ Poland: Multi-Sectoral Needs Assessment (Polska: wielosektorowa ocena potrzeb), dane gromadzone od sierpnia do września 2022 r., planowana publikacja raportu końcowego.

seksualnego i do pracy, osoby, które doświadczyły przemoc motywowana płcią, w tym przemocy w związkach intymnych, uchodźcy o różnych orientacjach seksualnych, tożsamości płciowej i cechach płciowych, a także osoby należące do mniejszości etnicznych, takie jak ludność romska.¹⁰

Wyniki wspólnej analizy sektora ochrony, wielosektorowej oceny potrzeb, monitorowania ochrony, wspólnotowe mechanizmy informacji zwrotnych oraz sprawozdania organizacji prowadzonych przez Ukraińców, partnerów i władz wskazują, że podatność kobiet, dzieci, osób starszych i z niepełnosprawnościami na zagrożenia wzrasta, jeśli osoby te są uzależnione od pomocy socjalnej i przebywają w obiektach zbiorowego zakwaterowania przez dłuższy czas. Osoby z tych grup mają ograniczone możliwości znaczącego włączenia społecznego i utrzymania się z pracy zarobkowej, zwiększając tym samym ryzyko marginalizacji.¹¹ W niektórych przypadkach skutkowało to ich powrotem na Ukrainę, nawet pomimo braku sprzyjających czy bezpiecznych warunków.¹²

W tym kontekście i biorąc pod uwagę rosnącą presję na system ochrony socjalnej w Polsce w związku z działaniami na rzecz uchodźców, obecne prawodawstwo prawdopodobnie zostanie zmienione poprzez wprowadzenie obowiązku dla uchodźców przebywających w ośrodkach zakwaterowania zbiorowego do ponoszenia części kosztów, chyba że kwalifikują się oni do kategorii podatnych na zagrożenia, które będą zwolnione z płatności.

Powszechne rozdzielania rodzin i brak sieci wsparcia społecznego zwiększyły podatność uchodźców na zagrożenia. Konflikt zbrojny postawił w niepewnej sytuacji w szczególności kobiety i dziewczęta, które są narażone na wyzysk i handel ludźmi, a wiele z nich pozostaje narażonych na te czynniki w miejscu pracy i w miejscu zakwaterowania w lokalnej społeczności w Polsce.¹³ Nowo przybywający uchodźcy mają większe potrzeby w zakresie ochrony ze względu na dłuższą styczność z konfliktem zbrojnym i przemocą oraz ze względu na utratę majątku lub zniszczenie ich domów. Wielu z nich wielokrotnie zmieniało miejsce pobytu w Ukrainie, a obecnie w Polsce doświadcza problemów z niepewnym lub niestabilnym zakwaterowaniem, a także z dostępem do zakwaterowania długoterminowego.

Ivana i jej córka Alina czekają w kolejce, by zarejestrować się do programu pomocy gotówkowej UNHCR dla uchodźców z Ukrainy w Warszawie. © UNHCR/Maciej Moskwa

¹⁰ [Prawa człowieka, potrzeby i dyskryminacja – sytuacja uchodźców romskich z Ukrainy w Polsce](#), 26 października 2022 r.

¹¹ Unia Metropolii Polskich im. Pawła Adamowicza, „[Konsekwencje społeczne i psychologiczne rozwiązań mieszkaniowych dla osób uchodźczych z Ukrainy](#)”, wrzesień 2022 r.

¹² NRC, [Ukrainian Homecoming: A Study of Refugee Returns from Poland](#), 5 września 2022 r.

¹³ UNODC, [Conflict in Ukraine: Key Evidence on Risks of Trafficking in Persons and Smuggling of Migrants](#), sierpień 2022 r.; oraz Human Rights Watch, [Poland: Trafficking, Exploitation Risks for Refugees](#), 29 kwietnia 2022 r.

Uchodźcy z Ukrainy mogą złożyć wniosek o nadanie krajowego numeru identyfikacyjnego (PESEL). Taki numer umożliwia im legalny dostęp do pomocy społecznej i opieki zdrowotnej, jednak osoby z niepełnosprawnościami lub cierpiące na poważne schorzenia często napotykają trudności w korzystaniu ze świadczeń, zaś osoby starsze są narażone na izolację ze względu na ograniczoną mobilność. Sytuacja jest również niepewna w przypadku dużej liczby dzieci bez opieki i odseparowanych od rodziców, które znalazły się w domach opieki domowej lub domach opieki grupowej po ewakuacji z Ukrainy na mocy umów dwustronnych. Także członkowie społeczności romskiej – grupy marginalizowanej na Ukrainie – byli zmuszeni uciekać z kraju i pozostają wysoce podatni na akty dyskryminacji i przemocy.

Potrzeby psychospołeczne i związane ze zdrowiem psychicznym wśród społeczności uchodźców utrzymują się na wysokim poziomie, zwłaszcza wśród osób starszych, a wyniki monitorowania ochrony wskazują na bardziej złożone i skomplikowane problemy psychiczne wśród nowo przybywających osób, które mogą wymagać specjalistycznej opieki psychiatrycznej i zabiegów medycznych.¹⁴ Inne kluczowe potrzeby obejmują dostęp do usług dla osób o szczególnych potrzebach w zakresie ochrony, opiekę w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego, opiekę dla osób, które doświadczyły przemocy motywowanej płcią oraz opiekę związaną ze zmianą płci.

---

¹⁴ Poland: Multi-Sectoral Needs Assessment (Polska: wielosektorowa ocena potrzeb), dane gromadzone od sierpnia do września 2022 r., planowana publikacja raportu końcowego.

Część 2: Strategia w zakresie ochrony i rozwiązań dla kraju

Nadrzędne zasady, którymi kieruje się Polska strategia w zakresie ochrony i rozwiązań, obejmują: 1) centralny charakter i uwzględnianie ochrony w strategiach politycznych; 2) działania realizowane pod przewodnictwem rządu, przy wsparciu ze strony sektora ochrony, w celu zapewnienia spójności, trwałości i celem uniknięcie powielania działań; 3) przejście od działań w sytuacji nadzwyczajnej do działań na rzecz samowystarczalności i integracji; oraz 4) bieżąca gotowość na potencjalne kolejne fale uchodźców.

Wizja strategiczna ma na celu wsparcie rządu w zapewnieniu wszystkim uchodźcom z Ukrainy dostępu do terytorium, statusu prawnego i dokumentacji oraz możliwości korzystania z praw. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez współpracę z szerokim gronem podmiotów w ramach podejścia obejmującego całe społeczeństwo, w celu zaspokojenia bezpośrednich potrzeb, zwiększenia możliwości integracji i rozwiązań długoterminowych oraz promowania niedyskryminacyjnego podejścia poprzez uwzględnianie takich aspektów jak wiek, płeć i różnorodność.

Analiza ochrony pozostaje kluczowym narzędziem dostarczającym danych do programowania ochrony w oparciu o dowody, w tym w zakresie dokumentowania dobrych praktyk i uwzględniania potrzeb i priorytetów społeczności uchodźców. W kontekście wspólnych wysiłków na rzecz przygotowania się do kolejnych fal wysiedleń z Ukrainy wsparcie będzie udzielane poprzez analizę kontekstową i analizę luk, modelowanie predykcyjne, szkolenia i budowanie potencjału, wspieranie koordynacji na szczeblu krajowym i lokalnym oraz mobilizowanie zasobów w miarę potrzeb.

Wspólne działania na rzecz ochrony mają na celu zminimalizowanie zagrożeń związanych z ochroną, na jakie narażeni są uchodźcy po przybyciu do Polski, oraz zaspokojenie ich najpilniejszych potrzeb poprzez wspieranie terminowego i skoncentrowanego na odbiorach dostępu do informacji, a także zapewnienie pomocy prawnej, psychospołecznej i materialnej, w tym między innymi za pomocą interwencji pieniężnych.

Identyfikacja osób o szczególnych potrzebach i kierowanie ich do miejsc, gdzie mogą skorzystać z wyspecjalizowanych usług odbywa się w ograniczonym zakresie i wymaga wsparcia ze strony podmiotów ochrony działających w terenie, zarówno na granicy, jak i na obszarach, na których osiedlili się uchodźcy. Osoby z niepełnosprawnościami to grupa, którą traktuje się priorytetowo w kontekście działań i która wymaga szczególnej uwagi i wsparcia ze względu na przeszkody administracyjne w dostępie do usług.

Dziesięć miesięcy po rozpoczęciu działań w odpowiedzi na kryzys, przy braku warunków sprzyjających powrotowi do kraju obecnie i w przewidywalnej przyszłości, wsparcie integracji społeczno-gospodarczej uchodźców i ich samowystarczalności w Polsce stało się kluczową kwestią. Działania zaplanowane na rok 2023 będą zatem obejmowały inicjatywy promujące zmianę i podnoszenie kwalifikacji oraz szkolenia techniczne i językowe, a także wsparcie przedsiębiorczości i włączenia finansowego we współpracy z sektorem prywatnym. Analizowane i promowane będzie również łączenie uchodźców z przystępnymi cenowo możliwościami zakwaterowania, opieki nad dziećmi i edukacji, jako że są to kluczowe czynniki stymulujące poziom zatrudnienia. Wspieranie rządu w tworzeniu rozwiązań alternatywnych dla ośrodków zbiorowego zakwaterowania i zapewnienie bardziej zrównoważonych rozwiązań będzie rozpatrywane wspólnie przez wszystkie podmioty zajmujące się ochroną, z uwzględnieniem szczególnych potrzeb i słabych punktów niektórych grup.

Wysiedlenia z Ukrainy charakteryzuje separacja rodzin, przy czym większość (ponad 90%) uciekających to kobiety i dzieci, zaś większość mężczyzn pozostała w Ukrainie. Ochrona dzieci i kobiet narażonych na ryzyko ma kluczowe znaczenie dla działań prowadzonych w odpowiedzi na ten kryzys. Kluczowe priorytety w zakresie działań obejmą wzmocnienie dostępu do informacji o usługach i mechanizmach kierowania do instytucji świadczących usługi; integracja społeczności, edukacja dzieci uchodźczych i zaspokajanie ich potrzeb psychospołecznych poprzez przestrzenie przyjazne

dzieciom, interwencje w zakresie zdrowia psychicznego i psychospołecznego oraz poradnictwo. Wsparcie będzie się koncentrowało również na ochronie dzieci bez opieki lub odseparowanych od rodziców, jak również dzieci uchodźczych, które znajdują się w instytucjach opiekuńczych lub alternatywnych placówkach opiekuńczych, aby zapewnić ich identyfikację i włączenie do krajowej struktury ochrony dzieci; a także promowanie uwzględniania najlepszych interesów dziecka we wszystkich działaniach, które go dotyczą.

Działania w zakresie ochrony mają również na celu zapobieganie przemocy motywowana płcią i reagowanie na przypadki takiej przemocy, poprzez poprawę koordynacji, wspieranie w całym kraju świadczenia wielosektorowych i dostępnych usług dla osób, które doświadczyły przemocy, usprawnianie krajowych i regionalnych ścieżek kierowania do instytucji świadczących usługi oraz rozszerzanie działań prewencyjnych poprzez kampanie informacyjne i uświadamiające, w tym poprzez programy wzmacniające pozycje kobiet i dziewcząt oraz podejścia oparte na społeczności.

Zgłaszane są rosnące zagrożenia związane z wykorzystywaniem uchodźców, w szczególności ze względu na ich znaczne uzależnienie od rodzin przyjmujących w zakresie zakwaterowania, a także doniesienia o przemytnikach i handlarzach interesujących się ośrodkami zbiorowego zakwaterowania, w których przebywają osoby najbardziej zagrożone. Wspieranie rządu w ustanowieniu mechanizmu identyfikacji zagrożeń związanych z handlem ludźmi i zapobiegania takim zagrożeniom ma kluczowe znaczenie dla działań realizowanych w odpowiedzi na kryzys. Konieczność kontrolowania, rejestrowania i monitorowania wolontariuszy, organizacji wolontariackich i prywatnych firm, w tym firm świadczących usługi transportowe, ma istotne znaczenie dla ograniczenia nadużyć.

Hojna reakcja Polski na sytuację uchodźców z Ukrainy jest godna podziwu, jednak presja na służby krajowe, gospodarkę i społeczności lokalne pozostanie czynnikiem wyróżniającym rok 2023.

Wspieranie spójności społecznej i pokojowego współistnienia grup uchodźców oraz społeczności uchodźców i społeczności przyjmujących jest kluczowym przekrojowym czynnikiem przy opracowywaniu i realizacji projektów.

Zaangażowane podmioty będą promować dialog i wzajemne zrozumienie na różnych poziomach działań, w tym z władzami lokalnymi oraz między uchodźcami i społecznościami przyjmującymi, w celu stworzenia środowiska ochrony promującego odporność i włączenie. Jednocześnie partnerzy Regionalnego Planu Działań na rzecz Uchodźców będą zwiększać świadomość i wspierać walkę z nieprawdziwymi informacjami, dyskryminacją, ksenofobią i wykluczaniem uchodźców poprzez podejście ukierunkowane na społeczności, i działania skierowane do różnych grup wiekowych i płci. Partnerzy Regionalnego Planu Działań na rzecz Uchodźców będą wspierać rząd w tworzeniu możliwości pracy zarobkowej i warunków sprzyjających samowystarczalności, a także średnio- i długoterminowej integracji uchodźców w ramach polskiej gospodarki i z polskim społeczeństwem.

Partnerzy działający na rzecz ochrony są zobowiązani zapewnić konsultacje ze strukturami uchodźców i społeczności lokalnych oraz ich zaangażowanie na etapie projektowania, wdrażania, monitorowania i oceny wszystkich usług w ramach pomocy i ochrony. Odpowiedzialność wobec poszkodowanych grup ludności jest strategicznym priorytetem ram działania na rzecz ukraińskich uchodźców, co znajduje odzwierciedlenie w nieustannych wysiłkach rządu na rzecz poprawy komunikacji z osobami objętymi ochroną, zapewnienia uchodźcom równych praw i znaczącego udziału w decyzjach mających wpływ na ich życie, rodziny i społeczności. Sektor ochrony zobowiązał się do zapewnienia wdrożenia we wszystkich dziedzinach skutecznych mechanizmów wnoszenia skarg i przekazywania informacji zwrotnych oraz podkreślił potrzebę zapewnienia, aby komunikacja ze społecznościami była dostosowana do potrzeb zróżnicowanych grup ludności, dzięki czemu komunikaty będą dostępne dla wszystkich, w tym dla mniejszości.

Strategiczne cele krajowe

Polski Rozdział Regionalnego Planu Działania na rzecz Uchodźców na rok 2023 r. jest w pełni zgodny z regionalnymi celami strategicznymi planu, a mianowicie:

Cel nr 01: Zapewnienie uchodźcom dostępu do statusu osoby chronionej i praw na zasadach niedyskryminacyjnych

Cel ten obejmuje działania wspierające i wzmacniające działania rządu w zakresie ochrony, jak również działania wszystkich zaangażowanych stron w zakresie rejestrowania nowo przybyłych osób, identyfikowania osób o szczególnych potrzebach i kierowania ich do instytucji świadczących usługi, a także w zakresie świadczenia odpowiednich usług i pomocy humanitarnej, z uwzględnieniem takich aspektów jak wiek, płeć i różnorodność. Chociaż Regionalny Plan Działania na rzecz Uchodźców ustanowiono w odpowiedzi na sytuację uchodźców z Ukrainy, partnerzy będą nadal postulować uwzględnienie „jednego podejścia do wszystkich uchodźców” dla wszystkich osób, których to może dotyczyć, w celu zmniejszenia, a ostatecznie wyeliminowania różnic w prawach wynikających z obywatelstwa oraz w podejściu do pomocy w zakresie ochrony. W związku z tym partnerzy Regionalnego Planu Działania na rzecz Uchodźców zapewnią potrzebującym ochronę, pomoc i usługi, w tym usługi dla osób, które doświadczyły przemocy motywowanej płcią, w miejscu realizacji takich usług oraz w sposób niedyskryminacyjny.

Cel nr 2: Utorowanie drogi do rozwiązań i poszerzenie dostępu do możliwości społecznych i ekonomicznych w celu ułatwienia włączenia społecznego poprzez podejście obejmujące całe społeczeństwo oraz zgodnie z Globalnym porozumieniem w sprawie uchodźców, z uwzględnieniem kluczowej roli, jaką odgrywają podmioty krajowe i lokalne, w tym organizacje pozarządowe i organizacje prowadzone przez uchodźców

Praca nad trwałymi rozwiązaniami jest kluczowym aspektem działań w ramach Regionalnego Planu Działania na rzecz Uchodźców, zwłaszcza biorąc pod uwagę fakt, że wielu uchodźców z Ukrainy prawdopodobnie pozostanie w Polsce na jakiś czas. W związku z tym partnerzy będą dążyć do zapewnienia uchodźcom dostępu do źródeł utrzymania i możliwości gospodarczych, w tym dla uchodźców znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji. Partnerzy będą również nadal wspierać włączanie dzieci uchodźczych do krajowych systemów ochrony dzieci i systemu edukacji. Wzmocniony zostanie również skuteczny dostęp do systemu ochrony socjalnej. Cele te można osiągnąć jedynie poprzez aktywne zaangażowanie i uczestnictwo organizacji krajowych i organizacji kierowanych przez uchodźców oraz poprzez zdecydowane zaangażowanie rządu polskiego.

Cel nr 3: Zapewnienie uchodźcom o szczególnych potrzebach dalszego dostępu do ukierunkowanego wsparcia i pomocy, przy jednoczesnym zaangażowaniu i wzmocnieniu mechanizmów ochronnych na poziomie społeczności

Partnerzy Regionalnego Planu Działania na rzecz Uchodźców będą reagować na potrzeby najbardziej narażonych osób, w tym kobiet, dzieci narażonych na ryzyko, w tym dzieci bez opieki i odseparowanych od rodziców, osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, osób ubiegających się o azyl i bezpieczeństwa, zapewniając im ukierunkowane wsparcie i pomoc. Partnerzy Regionalnego Planu Działania na rzecz Uchodźców będą współpracować i działać w porozumieniu zarówno ze społecznościami lokalnymi, jak i ze społecznością uchodźców, aby wzmocnić dwukierunkowe systemy komunikacji mające na celu przyjmowanie skarg lub udzielanie odpowiedzi i kierowanie skarg do rozpatrzenia.

Cel nr 4: Wspieranie spójności społecznej między uchodźcami a społecznościami przyjmującymi w drodze ukierunkowanych działań

Rekordowo wysoka inflacja, kryzys energetyczny oraz presja na świadczenie usług na szczeblu lokalnym i centralnym mogą zaostrzyć napięcia pomiędzy społecznościami przyjmującymi a populacją uchodźców. W kontekście tych wyzwań spójność społeczna została uznana za kluczowy cel Regionalnego Planu Działań na rzecz Uchodźców na rok 2023. Partnerzy Regionalnego Planu Działań na rzecz Uchodźców, dzięki swojej szerokiej sieci partnerów i dobrym relacjom zarówno z władzami centralnymi, jak i samorządowymi, będą weryfikować błędne informacje i dążyć do wspierania pozytywnych relacji między uchodźcami a społecznościami przyjmującymi.

Partnerzy Regionalnego Planu Działań na rzecz Uchodźców wdrożą te cele w uzupełnieniu istniejących struktur krajowych, ponieważ identyfikacja kluczowych działań i reakcji miała miejsce w porozumieniu z rządem Polski – dzięki temu zapewniono zgodność interwencji sektorowych z priorytetami rządowymi oraz jednolitą wizję.

Lokalizacja i zrównoważony rozwój odegrają kluczową rolę w planie dla Polski na rok 2023. Zaangażowane strony zobowiązały się do wzmocnienia krajowych i lokalnych działań humanitarnych poprzez zwiększenie udziału finansowania dostępnego dla tych podmiotów oraz wspieranie wzmocnienia krajowych systemów realizacji, zdolności i planowania gotowości w duchu Globalnego porozumienia w sprawie uchodźców.

Ponadto partnerzy Regionalnego Planu Działań na rzecz Uchodźców będą dążyć do przyjęcia najlepszych praktyk i opowiadać się za integracyjnym i sprawiedliwym „jednym podejściem do wszystkich uchodźców”, które ma na celu zmniejszenie, a ostatecznie wyeliminowanie różnic w korzystaniu z praw i dostępie do usług ze względu na przynależność państwową.

Podkreślenie osiągnięć organizacji społeczności lokalnej

Organizacje społeczności lokalnej odgrywają kluczową rolę w działaniach humanitarnych prowadzonych w odpowiedzi na sytuację kryzysową związaną z uchodźcami z Ukrainy, zapewniając bezpośrednią pomoc i pomagając nowo przybyłym uchodźcom dostosować się do polskiego otoczenia. Zustricz to ukraińska organizacja społeczności lokalnej założona w 2016 roku i koncentrująca się na promowaniu solidarności i integracji uchodźców z Ukrainy w polskich społecznościach w Krakowie i okolicach, poprzez zapewnianie opieki psychologicznej i psychospołecznej oraz prowadzenie kilku ośrodków społecznych w Krakowie. Zustricz z powodzeniem realizuje działania informacyjne skierowane do uchodźców wymagających szczególnej troski w mniejszych miastach peryferyjnych w województwie małopolskim, gdzie dostęp do usług i informacji jest często ograniczony.

Działania w ramach poszczególnych sektorów

OCHRONA

W związku z napływem uchodźców z Ukrainy do Polski, 12 marca 2022 r. rząd przyjął ustawę o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Ustawa zapewnia szeroką ochronę obywatelom Ukrainy, którzy uciekli z kraju z powodu konfliktu zbrojnego w dniu 24 lutego 2022 r.¹⁵ lub po tej dacie oraz umożliwia wydłużenie legalnego pobytu, dostęp do zatrudnienia, opieki zdrowotnej, edukacji i świadczeń socjalnych na równi z obywatelami polskimi. O ile obywatele państw trzecich przebywający wcześniej w Ukrainie nie są objęci ustawą specjalną, podlegają oni ustawie o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z 2003 r. W oparciu o krajowe ramy prawne priorytety sektora ochrony na 2023 r. obejmują:

- Promowanie dostępu do trwałego statusu prawnego, dokumentacji i praw poprzez wspieranie, dostarczanie informacji i pomoc prawną, a także zwiększanie dostępu do krajowych systemów i usług.
- Łagodzenie zagrożeń związanych z ochroną osób o szczególnych potrzebach poprzez wczesną identyfikację tych grup przez wszystkie podmioty zaangażowane w działania – w tym władze krajowe – oraz promowanie dostępu do specjalistycznych usług, ze szczególnym naciskiem na zapobieganie przemocy motywowanej płcią, handlowi ludźmi i reagowanie na takie przypadki, a także ze szczególnym uwzględnieniem ochrony dzieci, osób z niepełnosprawnościami, osób starszych, osób o różnych orientacjach seksualnych i tożsamości płciowej, mniejszości etnicznych i innych uchodźców o szczególnych potrzebach.
- Wspieranie spójności społecznej poprzez działania łagodzące potencjalny konflikt między uchodźcami z Ukrainy a polskim społeczeństwem w drodze stałego, konstruktywnego i sprzyjającego włączeniu zaangażowania w sprawy społeczności oraz promowania pozytywnych narracji publicznych. Ustanowienie mechanizmów ułatwiających dwukierunkową komunikację z społecznościami uchodźców i społecznościami lokalnymi na wszystkich etapach działań, tak aby odpowiadała ona na najpilniejsze potrzeby i priorytety wyrażane przez uchodźców.

Podsektor: Ochrona dzieci

Niemal wszystkie gospodarstwa domowe uchodźców z Ukrainy składają się z kobiet i dzieci, które doświadczyły rozdzielenia z rodziną, przy czym wiele dzieci jest zagrożonych problemami związanymi z ochroną dzieci, takimi jak cierpienie psychospołeczne lub narażenie na przemoc, zaniedbania lub nadużycia, co powoduje, że wymagają one natychmiastowego dostępu do odpowiednich usług. Interwencje mają kluczowe znaczenie dla odpowiedniego reagowania na liczne problemy, z którymi borykają się dzieci w czasie podróży i przyjazdu do Polski oraz pobytu w Polsce. Zdolność systemu krajowego do świadczenia pilnych usług w zakresie ochrony dzieci, takich jak procedura zarządzania sprawami/zabezpieczenia najlepszych interesów dziecka, alternatywne formy opieki lub pieczy, wiąże się z presją z racji dążenia do zaspokojenia dodatkowych potrzeb dzieci, które uciekły z Ukrainy i są narażone na zagrożenia. W związku z bieżącymi potrzebami oraz wspierając działania rządowe, podmioty prowadzące działania na rzecz ochrony dzieci będą koncentrować się na:

- Opowiadanie się za stosowaniem procedur służących najlepszym interesom dziecka oraz określeniem ścieżek odsyłania do instytucji świadczących usługi, które to procedury uzupełniają

¹⁵ [Decyzja wykonawcza Rady \(UE\) 2022/382](#) z dnia 4 marca 2022 r.

ustawodawstwo krajowe i istniejące systemy.

- Wzmocnienie procesów identyfikacji dzieci bez opieki, odseparowanych od rodziców i zagrożonych oraz ich odsyłania do instytucji świadczących wyspecjalizowane usługi.
- Wspieranie odpowiednich usług w zakresie poszukiwania członków rodziny i łączenia rodzin we współpracy z odpowiednimi partnerami międzysektorowymi.
- Upowszechnianie przyjaznych dzieciom, dostępnych komunikatów na temat zapobiegania rozdzielania rodzin, praw dziecka i usług.
- Zapewnianie powszechnej dostępności przyjaznych dzieciom mechanizmów informacji zwrotnej, w tym tych skierowanych do dzieci z niepełnosprawnościami.
- Wspieranie dobrobytu psychospołecznego dzieci i młodzieży uchodźczej z Ukrainy poprzez wspieranie zdrowia psychicznego i wsparcie psychospołeczne, jak również poprzez zapewnianie dostępu do usług opieki zdrowotnej, w tym w zakresie zapobiegania chorobom zakaźnym.
- Promowanie rozwiązań opiekuńczych opartych na rodzinie i społeczności zamiast opieki instytucjonalnej jako najlepszych globalnych praktyk oraz, jeżeli nie jest to możliwe, zwracanie uwagi na znaczenie odpowiedniej obsady kadrowej placówek opiekuńczych i ich monitorowania zgodnie z najlepszymi praktykami.

Zaangażowane podmioty będą dalej wzmocniać krajowe zdolności poprzez wzmocnienie alternatywnych rozwiązań w zakresie opieki i poprawę kontroli opiekunów oraz poprzez zapewnienie wsparcia technicznego, szkoleń i budowania zdolności bezpośrednich dostawców usług, istniejących dostawców usług w zakresie ochrony dzieci oraz organizacji kierowanych przez uchodźców i diaspory. Dalsze długoterminowe strategie budujące integrację i spójność społeczną zostaną opracowane w celu wspierania dzieci i młodzieży uchodźczej w krajowym systemie edukacji.

Podsektor: Przemoc motywowana płcią

Z racji nieproporcjonalnej liczby kobiet i dzieci wysiedlonych w wyniku kryzysu w Ukrainie istnieje większa potrzeba reagowania na zagrożenia związane z przemocą motywowaną płcią, takie jak przemoc seksualna, przemoc ze strony partnera intymnego, molestowanie seksualne i handel ludźmi w celu wykorzystywania seksualnego, jak również większa potrzeba zapobiegania takim zagrożeniom i ograniczania ich. Podatność na zagrożenia pogłębia oddzielenie do rodziny, wyzwania w dostępie do źródeł utrzymania i pobyt w ośrodkach zbiorowego zakwaterowania. Priorytety sektorowe będą wzmocniały procesy zapobiegania i reagowania oraz zwiększą krajowe zdolności poprzez:

- Rozszerzanie kampanii informacyjnych i zwiększających świadomość w zakresie przemocy motywowanej płcią, a także usług i infolinii, programów promujących upodmiotowienie, podejść opartych na lokalnych społecznościach oraz inicjatyw dotyczących zmiany płci.
- Usługi mapowania, tworzenie i utrzymywanie lokalnych ścieżek odsyłania do instytucji świadczących usługi, które obejmują pomoc dla osób, które doświadczyły przemocy motywowanej płcią, w tym wsparcie psychospołeczne, zarządzanie sprawami, usługi medyczne, pomoc prawną, a także są dostępne w języku angielskim, polskim, ukraińskim i romskim.
- Zapewnienie na poziomie krajowym wielosektorowych i dostępnych specjalistycznych usług dla osób, które doświadczyły przemocy motywowanej płcią, przy jednoczesnym zapewnieniu bezpłatnego dostępu do usług w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego oraz zarządzania klinicznego usługami dla ofiar gwałtów w ramach działań humanitarnych.
- Rozszerzanie specjalistycznych usług dla ofiar przemocy motywowanej płcią w celu dotarcia do kobiet i dziewcząt, zwłaszcza tych narażonych na podwyższone ryzyko przemocy motywowanej płcią lub zamieszkałych na obszarach o niedostatecznym poziomie usług.
- Włączanie wyników audytów bezpieczeństwa w zakresie przemocy motywowanej płcią (oceny ryzyka) do głównego nurtu działań oraz wzmocnianie potencjału innych sektorów w zakresie

integracji takich usług i ograniczania ryzyka wystąpienia takiej przemocy, w celu zapewnienia, by wszystkie zidentyfikowane ryzyka były ograniczane, a usługi były dostępne dla uchodźców.

- Wzmocnienie zdolności w zakresie usług dla ofiar przemocy motywowanej płcią oraz zdolności innych podmiotów sektorowych do reagowania przy zastosowaniu podejścia zorientowanego na osobie, która doświadczyła przemocy, wspieranie inicjatyw w zakresie lokalizacji i zapewnianie wsparcia finansowego organizacjom świadczącym usługi dla osób, które doświadczyły przemocy motywowanej płcią.

Działania te uzupełnią krajowe zdolności w zakresie działań i będą stanowić inwestycję w tym zakresie, w tym w lokalne organizacje kierowane przez kobiety i organizacje kierowane przez uchodźców, organizacje społeczeństwa obywatelskiego i podmioty rządowe, w celu zapewnienia odpowiedniej, opartej na współczuciu, poufnej i profesjonalnej opieki wszystkim osobom, które doświadczyły przemocy motywowanej płcią, w tym grupom marginalizowanym, takim jak kobiety i dziewczęta z niepełnosprawnościami, osoby LGBTIQ+ i uchodźcy innych narodowości. Wzmocnienie działań obejmujących inne usługi – w szczególności w dziedzinie zdrowia, edukacji i opieki społecznej – zapewni wielosektorowe i holistyczne podejście, które będzie uwzględniało potrzeby osób, które doświadczyły przemocy.

EDUKACJA

Jako że Polska jest obecnie krajem przyjmującym jedną z największych populacji uchodźców w wieku szkolnym i młodzieży uchodźczej z Ukrainy, ich włączenie do krajowego systemu edukacji nadal pozostaje kwestią o znaczeniu priorytetowym.

Nieformalne formy edukacji, takie jak te mające na celu utrzymanie powiązania z systemem edukacyjnym kraju pochodzenia, będą nadal wspierane tam, gdzie jest to właściwe i tam gdzie przynoszą korzyści dzieciom uchodźczym.

Na początku działań humanitarnych prowadzonych w Polsce w odpowiedzi na kryzys w Ukrainie sektor edukacji koncentrował się na zapewnieniu dostępu do edukacji formalnej i nieformalnej przy wsparciu rządowej ustawy z marca,¹⁶ zmienionej następnie w celu dostosowania oferty polskiego systemu edukacji do potrzeb ukraińskich uczniów. Oprócz dopuszczania uczniów ukraińskich do standardowych zajęć, polski rząd zalecił, aby szkoły zapewniały zajęcia przygotowawcze (ze szczególnym uwzględnieniem nauczania języka polskiego), dodatkowe zajęcia języka polskiego i zajęcia kompensacyjne w ramach edukacji formalnej, prowadzone w ramach polskiego systemu edukacji, a także materiały edukacyjne oraz, zgodnie z wyborem ścieżki edukacyjnej, by dostępne były ukraińskie programy nauczania realizowane poprzez nauczanie na odległość wdrażane w ukraińskim systemie edukacji.

Według Ministerstwa Edukacji i Nauki (dane z 30.11.2022 r.) w roku szkolnym 2022/2023 w Polsce edukacją formalną objęto 191 383 dzieci, w tym 36 171 dzieci w przedszkolach.¹⁷ Utrzymująca się niestabilna sytuacja w Ukrainie nadal powoduje, że wiele rodzin decyduje się uciekać z kraju, co znajduje odzwierciedlenie w liczbie nowych uczniów i zwiększa presję na i tak już ograniczone przestrzenie polskich placówek edukacyjnych.

Podmioty sektorowe skoncentrują się na wzmocnieniu polskiego systemu edukacji poprzez reagowanie na indywidualne potrzeby wszystkich dzieci uchodźczych, w tym dzieci znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji. Działania priorytetowe obejmują rozszerzanie wysokiej jakości edukacji,

¹⁶ Rząd Polski, [Ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa](#), 12 marca 2022 r.

¹⁷ Otwarte dane: (EN) https://dane.gov.pl/en/dataset/2711.uczniowie-uchodzcy-z-ukrainy/resource/43221/table?page=1&per_page=20&q=&sort=; Otwarte dane: (PL) https://dane.gov.pl/pl/dataset/2711.uczniowie-uchodzcy-z-ukrainy/resource/43221/table?page=1&per_page=20&q=&sort=

w tym na wczesnych etapach, poprzez bezpośrednie działania dla osób z tej samej grupy wiekowej i funkcje realizowane online.

Priorytetem będzie podnoszenie umiejętności nauczycieli, w tym nauczanie języka polskiego jako języka, w którym prowadzona jest edukacja, ponieważ brak znajomości języka stanowi główną barierę dla dzieci ukraińskich w korzystaniu z edukacji i nawiązywaniu kontaktów z polskimi rówieśnikami.

Kluczowym obszarem pozostanie również dostarczanie uczniom i rodzicom usług w zakresie zdrowia psychicznego, a inwestycje i usługi w tym zakresie będą realizowane również w mniejszych miastach. Dane oparte na dowodach będą podstawą decyzji mających na celu zapewnienie skutecznych, wysokiej jakości interwencji. Sektor będzie nadal wspierał i uzupełniał działania rządowe oraz promował ideę stworzenia bezpiecznych przestrzeni do nauki, podejmując jednocześnie niezbędne działania poprzez zaangażowanie społeczności i promując wśród ukraińskich rodzin znaczenie ciągłości edukacji i opieki na wczesnych etapach życia.

ZDROWIE I ŻYWIENIE

Rząd zapewnia uchodźcom z Ukrainy swobodny i równy dostęp do krajowego systemu opieki zdrowotnej, co stawia dodatkowe wymagania wobec polskiej infrastruktury opieki zdrowotnej. Ponadto wśród uchodźców przeważają kobiety, dzieci, osoby starsze i osoby niepełnosprawne, przy czym te dwie ostatnie grupy wymagają specjalistycznej i/lub ciągłej opieki zdrowotnej. Do priorytetowych działań sektora opieki zdrowotnej wspierających rząd – w szczególności Ministerstwo Zdrowia oraz władze lokalne – należą:

- Zaspokajanie potrzeb osób wymagających szczególnej troski, w szczególności osób starszych i niepełnosprawnych.
- Poprawa dostępu do wysokiej jakości usług zdrowotnych poprzez podnoszenie świadomości i rozpowszechnianie wiedzy na temat polskiego systemu zdrowotnego i usług zdrowotnych oraz ustanowienie opartych na współpracy i skutecznych ścieżek kierowania do instytucji świadczących usługi.
- Zapewnienie osobom starszym i osobom przewlekle chorym równego dostępu do leczenia i niezbędnych leków oraz zapewnienie właściwej opieki nad kobietami w ciąży i noworodkami.
- Zwiększenie zasięgu szczepień, zwłaszcza wśród dzieci, osób starszych, osób z niepełnosprawnościami i osób cierpiących na choroby przewlekle, poprzez wspieranie Ministerstwa Zdrowia i władz lokalnych w kampaniach informacyjnych oraz komunikacji na temat ryzyka oraz angażowania społeczności (ang. *risk communication and community engagement, RCCE*).
- Zapewnienie odpowiedniego przygotowania i reagowania na bieżące i nowe sytuacje kryzysowe.
- Zapewnienie możliwości bezpiecznej relokacji ukraińskich pacjentów z Polski do innych państw członkowskich UE w zależności od potrzeb.

Wymienione powyżej działania są zgodne z priorytetami określonymi przez rząd i uzupełniają je, oraz nie powielają działań w ramach polskiego krajowego systemu opieki zdrowotnej.

Z racji wysokiego odsetka gospodarstw domowych złożonych z kobiet i małych dzieci wśród populacji uchodźców z Ukrainy, istnieje potrzeba specjalnego wsparcia żywieniowego. Chociaż rząd i społeczność lokalna dostarczają żywność uchodźcom, w tym matkom i opiekunom, istnieje potrzeba wsparcia dostarczania uzupełniającej żywności dla małych dzieci, dzieci w przedszkolach i szkołach, a także w ośrodkach zakwaterowania i ośrodkach recepcyjnych. Polska, podobnie jak wiele krajów europejskich, nie posiadała strategii gotowości do reagowania w zakresie żywienia niemowląt i małych dzieci (ang. *infant and young child feeding, IYCF*) w czasach kryzysu, dlatego też kluczowe znaczenie

ma promowanie wśród uchodźców i polskich matek wyłącznego karmienia piersią i odpowiednich praktyk z zakresu żywienia niemowląt i małych dzieci. W oparciu o globalne wytyczne IYCF w dokumentach dotyczących sytuacji nadzwyczajnych opracowane zostaną odpowiednie procedury i wytyczne w celu zapewnienia skutecznego wewnętrznego systemu kontroli jakości w odniesieniu do działania banków mleka w sytuacjach kryzysowych. Zaangażowane podmioty zapewnią również doradztwo uchodźcom w celu wsparcia kobiet karmiących piersią w sytuacjach kryzysowych związanych z laktacją związanych z traumą wojenną i/lub innymi okolicznościami nadzwyczajnymi.

ŹRÓDŁA UTRZYMANIA I INTEGRACJA SPOŁECZNO-EKONOMICZNA

Mimo że możliwości zatrudnienia w Polsce są szeroko dostępne dla uchodźców z Ukrainy dzięki ustawie specjalnej, nadal mamy do czynienia z kluczowymi wyzwaniem w dostępie do godnych miejsc pracy. Sytuacja ta zwiększa podatność uchodźców na zagrożenia, szczególnie w świetle tego, że większość takich gospodarstw domowych utrzymują kobiety, odpowiedzialne również za opiekę nad dziećmi i osobami starszymi. Przeszkody są dwojakie: z jednej strony istnieje niedopasowanie między ofertami zatrudnienia a zapotrzebowaniem na pracę, z drugiej zaś istnieje luka w możliwościach świadczenia usług, zwłaszcza w zakresie opieki nad dziećmi i dostępu do edukacji. Partnerzy skoncentrują swoje działania na uzupełniającej integracji społeczno-gospodarczej i działaniach na rzecz uzyskania źródeł utrzymania, zarówno w odniesieniu do formalnego zatrudnienia, jak i samozatrudnienia. Będą do tego dążyć, wspierając przekwalifikowanie, podnoszenie kwalifikacji i profesjonalne szkolenia z języka polskiego, wspierając przedsiębiorczość i integrację finansową poprzez partnerstwa z sektorem prywatnym oraz łącząc uchodźców z przystępnymi cenowo usługami w zakresie zakwaterowania, opieki nad dziećmi i edukacji. Ze względu na szczególne potrzeby i możliwości niektórych grup partnerzy będą realizować ukierunkowane interwencje mające na celu zmniejszenie podatności gospodarstw domowych na zagrożenia, skierowane do osób z niepełnosprawnościami lub pacjentów cierpiących na poważne choroby. Wspierany będzie również skuteczny dostęp do odpowiednich systemów zabezpieczenia społecznego. Wspierając rządowy priorytet promowania integracji uchodźców na rynku pracy, partnerzy zmaksymalizują przewagę komparatywną i będą promować podejście obejmujące całe społeczeństwo, które wspiera możliwości uczestnictwa uchodźców w życiu gospodarczym Polski jako pracodawców, przedsiębiorców, konsumentów i obywateli.

PODSTAWOWE POTRZEBY

Uchodźcy przebywający już od jakiegoś czasu w Polsce nadal potrzebują podstawowych artykułów osobistych i domowych, a niestabilna sytuacja w Ukrainie wiąże się z potencjalnymi nowymi falami uchodźców, którzy prawdopodobnie będą podróżować przy ograniczonych zasobach. Trudne warunki zimowe zwiększają istniejące zagrożenia, zwłaszcza w przypadku takich grup jak osoby starsze lub osoby chorujące na szczególnie złożone schorzenia. Dzięki reakcji rządu i społeczeństwa obywatelskiego zrealizowano dostawy towarów w celu zaopatrzenia obszarów przygranicznych, miejsc tranzytowych i niektórych miejsc długoterminowego zakwaterowania. Jednak wraz z przedłużaniem się kryzysu luki w zasobach i mniejsze darowizny odbijają się na stabilności wsparcia. Partnerzy Regionalnego Planu Działań na rzecz Uchodźców uzupełniają zatem wsparcie, koncentrując się na kilku kluczowych obszarach. Dostarczanie podstawowych niespożywczych artykułów pierwszej potrzeby (ang. *non-food items*, *NFI*) w celu zaspokojenia indywidualnych potrzeb, takich jak zestawy pierwszej potrzeby i ubrania przystosowane do warunków zimowych, jak również

w celu zaspokojenia wspólnych potrzeb w obiektach zakwaterowania, dostarczanie takich artykułów jak urządzenia, grzejniki, pościel i ścianki działowe; dostarczanie niepsujących się artykułów spożywczych i ciepłych posiłków do ośrodków recepcyjnych i ośrodków zbiorowego zakwaterowania oraz, w razie potrzeby, na przejścia graniczne; wsparcie dla usług transportowych z punktów granicznych do ośrodków recepcyjnych lub węzłów transportowych w związku z dalszą podróżą będzie traktowane priorytetowo w ramach działań partnerów Regionalnego Planu Działań na rzecz Uchodźców, które wzmocnią działania prowadzone przez rząd i uzupełnią usługi świadczone na szczeblu lokalnym, pomagając jednocześnie w utrzymaniu zdolności do reagowania w sposób ciągły i w sytuacjach awaryjnych, z uwzględnieniem dostosowania takich usług do różnorodnych i specyficznych potrzeb poszczególnych osób.

Potrzebne jest również wsparcie w celu utrzymania dostępności usług i odpowiednich warunków higienicznych. Partnerzy z sektora ds. wody, urządzeń sanitarnych i higieny (WASH) skupią się na zapobieganiu chorobom przenoszonym przez wodę, poprzez zapewnienie uchodźcom dostępu do powiązanych urządzeń, usług oraz usług i artykułów higienicznych, w trakcie podróży i w miejscach pobytu uchodźców. Partnerzy są również zobowiązani wspierać gminy w utrzymywaniu i poprawie higieny poprzez zapewnianie usług i artykułów higienicznych w ośrodkach zakwaterowania i ośrodkach recepcyjnych, a także w szkołach i placówkach opieki przedszkolnej. Partnerzy zapewnią również uchodźcom niezbędne artykuły, takie jak zestawy higieniczne pierwszej potrzeby, oraz wesprą szkoły w tym zakresie.

Według badania z zakresu profilowania przeprowadzonego we wrześniu 2022 r.¹⁸ dostęp do bezpiecznych i godnych warunków zakwaterowania pozostaje jednym z najbardziej palących potrzeb uchodźców z Ukrainy. Najczęściej mieszkają oni w wynajmowanych lokalach (44%), z rodzinami przyjmującymi (20%), w obiektach zbiorowego zakwaterowania (13%) i ośrodkach recepcyjnych (8%). Trwałość tych rozwiązań jest jednak coraz mniejsza ze względu na rosnące koszty, konkurencję na rynku mieszkaniowym i ciągłe obciążenie społeczności przyjmujących. W odpowiedzi na tę sytuację i w celu zapewnienia dostępu do odpowiedniego zakwaterowania, podmioty prowadzące obiekty zbiorowego zakwaterowania będą prowadzić następujące priorytetowe działania:

- Zapewnienie środków pieniężnych na wynajem w celu wsparcia w uiszczaniu opłat za wynajem i dopłat na koszty mediów (ogrzewanie, media), również dla członków społeczności przyjmującej.
- Opracowanie interwencji i programów wspierających rozwój budownictwa mieszkaniowego zaspokajającego potrzeby krótko-, średnio- i długoterminowe.
- Zapewnienie termomodernizacji i rekułtywacji istniejących obiektów zapewniających schronienie w celu poprawy ich efektywności energetycznej i dostosowania do odpowiednich norm, przy jednoczesnym uwzględnieniu dostosowania powierzchni do potrzeb osób z niepełnosprawnościami lub osób o innych szczególnych potrzebach.
- Wzmocnienie narzędzi koordynacji związanych z zapewnianiem schronienia, co umożliwi skuteczne systemy odsyłania i skuteczne oceny potrzeb.
- Opracowanie działań przekrojowych, które promują samodzielność i ułatwiają dostęp do rynku pracy, co może zachęcić uchodźców do wyprowadzenia się z obiektów zbiorowego zakwaterowania do prywatnych lokali.
- Wspieranie rozwoju zrównoważonej, długoterminowej polityki pomocy mieszkaniowej, ukierunkowanej zarówno na społeczności uchodźców, jak i społeczności przyjmujące, oraz zapewnienie wsparcia technicznego w tym zakresie.

Polskie władze ustanowiły przepisy umożliwiające ukraińskim uchodźcom dostęp do świadczeń socjalnych i zatrudnienia, jednak uchodźcy nadal stoją w obliczu złożonych wyzwań, które wpływają na ich zdolność do korzystania z siatki bezpieczeństwa, a wielu z nich nie jest w stanie zaspokoić podstawowych potrzeb. Wyzwania te obejmują bariery językowe, brak odpowiedniego doświadczenia zawodowego, niskie płace i niewystarczające usługi w zakresie opieki nad dziećmi – wszystko to wpływa na możliwości zarobkowego, godnego zatrudnienia oraz na poziom samodzielności. Sytuację

¹⁸ UNHCR-Reach, [Refugees from Ukraine in Poland: Profiling Update](#), wrzesień 2022 r.

pogarsza wzrost kosztów utrzymania, wzrost cen energii i zakwaterowania oraz dodatkowe potrzeby w okresie zimowym. Jako że nowo przybywający do Polski uchodźcy prawdopodobnie będą posiadać mniej zasobów i kapitału społecznego, a ich strategie radzenia sobie z tymi problemami będą bardziej ograniczone niż w przypadku poprzednich grup, będą oni potrzebować dodatkowego wsparcia w dostępie do żywności, zakwaterowania i odzieży.

Uznając podstawową rolę rządu w zapewnianiu ochrony socjalnej, partnerzy pomocy w zakresie zapewniania środków pieniężnych skoncentrują swoje działania na uzupełnieniu działań rządu poprzez ukierunkowane interwencje na rzecz członków szczególnych grup wymagających szczególnego traktowania, takich jak osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami oraz osoby cierpiące na przewlekłe schorzenia, którym trudno jest uzyskać pełny i skuteczny dostęp do krajowego systemu ochrony socjalnej, jak również samotne matki z małymi dziećmi wykluczone z rynku pracy. Kolejną grupą, która będzie traktowana priorytetowo, są obywatele państw trzecich potrzebujący ochrony międzynarodowej, których nie obejmują przepisy o dostępie do krajowej ochrony socjalnej. Ukierunkowanym interwencjom towarzyszyć będzie promowanie rozszerzenia usług ochrony socjalnej sprzyjających włączeniu społecznemu. Inicjatywy oparte na środkach pieniężnych będą wspierać i uzupełniać działania rządu oraz wypełniać lukę między przyjazdem do kraju a uzyskaniem dostępu do zatrudnienia lub do pomocy i usług rządowych.

Interwencje sektora będą prowadzone w koordynacji ze zdolnościami i działaniami rządu zarówno na poziomie lokalnym, jak i krajowym, a także w sposób uzupełniający.

Priorytety w ramach działań przekrojowych na szczeblu krajowym

Odpowiedzialność wobec osób poszkodowanych

Kobiety, dziewczęta, mężczyźni, chłopcy i osoby z różnych środowisk dotkniętych kryzysem mają prawo otrzymywać informacje na temat swoich praw, obowiązków i uprawnień oraz być informowane o programach ochrony i pomocy. Dzięki stałemu zaangażowaniu różnych podmiotów poszkodowane osoby są informowane o kwestiach i decyzjach, które mają wpływ na ich życie.

Odpowiedzialność wobec poszkodowanych osób (ang. *Accountability to Affected People, AAP*) pozostaje strategicznym priorytetem ram działań na rzecz uchodźców z Ukrainy. Wskaźniki AAP, obok uwzględniania takich aspektów jak wiek, płeć i różnorodność, szczegółowo określają zasady dotyczące tego, w jaki sposób kobiety, dziewczęta, mężczyźni, chłopcy oraz osoby z różnych grup społecznych, zarówno z grup uchodźców, jak i społeczności przyjmujących, zostaną włączone do planowania działań humanitarnych i procesów decyzyjnych oraz w jaki sposób podmioty prowadzące takie działania zajmą się ewentualnymi wyzwaniami związanymi z dostępem do procedur składania skarg i mechanizmów informacji zwrotnej. Szeroki wachlarz narzędzi do komunikacji ze społecznościami (ang. *Communication with Communities, CWC*) będzie regularnie aktualizowany i udostępniany w językach i formatach dostępnych dla wszystkich grup społecznych. Pozwoli to zaradzić krytycznym lukom komunikacyjnym i informacyjnym oraz dostosować je do potrzeb różnych grup ludności.

W działaniach w zakresie ochrony szczególny nacisk położono na mechanizmy ochrony skoncentrowane na społecznościach lokalnych i realizowane w drodze partnerstw, bezpośrednie kontakty z uchodźcami, organizacjami i sieciami kierowanymi przez społeczności, a także na silną współpracę z rządem. Wspierane będą nieustanne wysiłki rządu na rzecz poprawy komunikacji z osobami objętymi ochroną, zapewnienia uchodźcom równych praw i znaczącego udziału w decyzjach mających wpływ na ich życie, rodziny i społeczności. Ponadto włączenie standardów AAP do działań międzysektorowych i programów budowania zdolności, takich jak szkolenia adaptacyjne

w językach polskim, ukraińskim i romskim, będzie nadal przyczyniać się do wspierania działań podmiotów krajowych (struktur rządowych, organizacji pozarządowych i sieci wolontariuszy).

Ochrona przed wykorzystywaniem seksualnym i niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych

Wykorzystywanie seksualne i niegodziwe traktowanie w celach seksualnych (ang. *sexual exploitation and abuse, SEA*) jest uznawane za szczególną formę przemocy motywowanej płcią i naruszenie odpowiedzialności podmiotów humanitarnych wobec poszkodowanych społeczności. Wysoki odsetek kobiet, w tym gospodarstw domowych prowadzonych wyłącznie przez kobiety, jak również dzieci i osób starszych wśród uchodźców z Ukrainy, w połączeniu z ich dużą mobilnością i dużą liczbą zaangażowanych w działania podmiotów, w tym wielu wolontariuszy, zwiększa ryzyko wystąpienia wykorzystywania seksualnego i niegodziwego traktowania w celach seksualnych. W 2022 r. Sieć na rzecz ochrony przed wykorzystywaniem seksualnym i niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych (PSEA Network) w Polsce kierowała koordynacją działań na rzecz rozwiązania problemu takich przypadków, a w 2023 r. priorytety takich działań będą obejmować:

- Wzmocnienie zdolności w zakresie ochrony przed wykorzystywaniem seksualnym i niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych wśród organizacji biorących udział w działaniach na rzecz uchodźców, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji krajowych, przy jednoczesnym lepszym naświetleniu lokalnego kontekstu i ram prawnych organizacjom międzynarodowym.
- Podnoszenie świadomości podmiotów biorących udział w działaniach w zakresie zagrożenia wykorzystywaniem seksualnym i niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych, z naciskiem na powiązania międzysektorowe i podatność na zagrożenia. Ten cel będzie realizowany poprzez kampanie informacyjne opracowane dla uchodźców i społeczności lokalnych oraz w porozumieniu z nimi, a także poprzez działania skierowane do władz w celu poprawy ich zrozumienia i reagowania na takie przypadki.
- Wsparcie działań zorientowanych na osoby, które doświadczyły wykorzystywania seksualnego i niegodziwego traktowania w celach seksualnych, poprzez ustanowienie międzyagencyjnego mechanizmu wnoszenia skarg i przekazywania informacji zwrotnych, zgodnie z najlepszymi praktykami.
- Wspieranie zdolności władz polskich do zapobiegania przypadkom wykorzystywania seksualnego i niegodziwego traktowania w celach seksualnych, przy jednoczesnym zwiększeniu ich zdolności do reagowania na takie zarzuty (przy zastosowaniu podejścia skoncentrowanego na osoby, które doświadczyły takich działań) – z udziałem osób, które nie zostały zidentyfikowane jako pracownicy pomocy humanitarnej, ale biorą udział w działaniach.

Zdrowie psychiczne i wsparcie psychospołeczne

Narażenie na niepokojące wydarzenia i utrzymujący się na co dzień stres związany z ciągłym przesiedlaniem uchodźców może powodować lub pogłębiać istniejące zaburzenia zdrowia psychicznego i zwiększać cierpienie psychiczne, w szczególności dla kobiet i dzieci, które uciekły z kraju, podczas gdy pozostali członkowie ich rodzin pozostali na Ukrainie. Zdrowie psychiczne i wsparcie psychospołeczne pozostają priorytetowym zagadnieniem przekrojowym, zintegrowanym i włączonym do głównego nurtu wszystkich sektorów. Usługi w tym zakresie powinny obejmować wsparcie wielopoziomowe, w tym wsparcie psychospołeczne oparte na społeczności lokalnej, krótkie interwencje psychologiczne i dalsze wyspecjalizowane usługi. Interwencje dotyczące zdrowia psychicznego i wsparcia psychospołecznego dodatkowo będą uwzględniać różnice kulturowe i bariery językowe w celu zwiększenia skuteczności i wsparcia zdrowia psychicznego i dobrostanu psychospołecznego. Kluczowe obszary strategiczne, którymi partnerzy zajmą się w 2023 roku w tym zakresie to:

- Wzmocnienie integracji działań i włączanie problematyki zdrowia psychicznego i wsparcia psychospołecznego do głównego nurtu polityki we wszystkich sektorach.
- Włączenie opieki dla opiekunów do głównego nurtu działań – wspieranie pracowników organizacji humanitarnych, którzy pracują na pierwszej linii oraz opiekunów, w celu zapewnienia im dobrostanu, przy jednoczesnej pomocy ich rodzinom, w tym dzieciom.
- Promowanie dobrostanu psychospołecznego osób starszych oraz bezpośrednie programy wspierające osoby w utrzymaniu prowadzenia pełnowartościowego życia i zarządzaniu nim.
- Zapewnienie dostępu do szybkich interwencji psychospołecznych, w tym opartych na społecznościach lokalnych, w celu przezwyciężenia objawów niepokoju o niskim lub średnim natężeniu.
- Zapewnienie dostępu do usług medycznych w zakresie zdrowia psychicznego przy jednoczesnym wzmocnieniu zdolności istniejących instytucji i zasobów.

Partnerstwo i koordynacja

W marcu 2022 r. przyjęto Model Koordynacji Działań na rzecz Uchodźców (Refugee Coordination Model, RCM), aby prowadzić działania w odpowiedzi na nagły napływ uchodźców z Ukrainy i ułatwić spójne interwencje zgodne z priorytetami rządowymi, jednocześnie maksymalizując komplementarność zasobów i oddziaływania. Przyjmując podejście lokalne, w województwie mazowieckim, małopolskim, lubelskim i podkarpackim utworzono międzyagencyjne Fora Koordynacyjne ds. Uchodźców (Refugee Coordination Fora, RCF), aby zapewnić, że partnerzy i władze posiadają bieżące informacje na temat rozwoju sytuacji i wspólnie planują interwencje w sposób sprzyjający włączeniu społecznemu. Połączona wiedza specjalistycznych podmiotów w ramach Modelu RCF zapewnia integrację polityki dotyczącej uchodźców, przepisów i zasad humanitarnych we wszystkich działaniach podejmowanych w odpowiedzi na kryzys.

W strukturze Modelu RCF uznaje się i integruje wiodącą rolę rządu, jak również kluczową rolę, jaką partnerzy lokalni i organizacje społeczeństwa obywatelskiego odgrywają w działaniach, zaś w ramach struktur koordynacyjnych i Regionalnego Planu Działań na rzecz Uchodźców na rok 2023 udział bierze około 50 partnerów krajowych. Ponadto Regionalny Plan Działań na rzecz Uchodźców na rok

Zaangażowani partnerzy	83
Agencje ONZ	6
Międzynarodowe organizacje pozarządowe	24
Krajowe organizacje pozarządowe	48
Międzynarodowa Federacja Stowarzyszeń Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężycy oraz Czerwony Krzyż (IFRC & RC)	1
Organizacje wyznaniowe	4

Uwaga: Ta lista obejmuje wyłącznie organizacje działające w ramach Regionalnego Planu Działań na rzecz Uchodźców, z których wiele współpracuje z partnerami wykonawczymi w celu realizacji działań Regionalnego Planu Działań na rzecz Uchodźców. Zob. „Podsumowanie budżetu z podziałem na partnerów”.

2023 będzie się opierał na obecności 24 międzynarodowych organizacji pozarządowych, Międzynarodowej Federacji Stowarzyszeń Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężycy/PCK, czterech organizacji wyznaniowych i sześciu agencji ONZ. Zróżnicowany skład i ukierunkowanie wspierają również wysiłki na rzecz zrównoważonego rozwoju i wzmocnią dalsze synergie mające na celu nawiązanie współpracy ze społecznością darczyńców, sektorem prywatnym i międzynarodowymi instytucjami finansowymi.

Model Koordynacji RCF pozostaje elastyczny i będzie dostosowywany do potrzeb poprzez usprawnienie struktur w celu maksymalizacji wydajności, skuteczności i wzmocnienia wzajemnej stymulacji w 2023 roku, przy jednoczesnym budowaniu odpowiedzi na problemy przekrojowe, takie jak komplementarność wysiłków z władzami polskimi, odpowiedzialność wobec osób poszkodowanych (AAP), ochrona przed wykorzystywaniem seksualnym i niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych (PSEA) i włączenie perspektywy spójności społecznej do wszystkich aspektów programowania.

W związku z tym na szczeblu centralnym powstanie prosta, funkcjonalna i integracyjna struktura złożona z sektorowych grup koordynacyjnych, ściśle powiązana z lokalnymi mechanizmami koordynacji. Zgodnie z ich specjalistyczną wiedzą i kompetencjami, grupy sektorowe są często prowadzone we współpracy z krajowymi organizacjami pozarządowymi lub innymi podmiotami społeczeństwa obywatelskiego, wraz z agencjami ONZ, odgrywając tym samym znaczącą rolę w koordynowaniu i przekazywaniu specjalistycznej wiedzy w obszarach takich jak ochrona lub zakwaterowanie, przy jednoczesnej współpracy z innymi podmiotami krajowymi lub lokalnymi. Wspólne oceny i monitorowanie działań pozostaną kluczowymi priorytetami grupy roboczej ds. zarządzania informacjami (Information Management Working Group), która pomoże wszystkim podmiotom prowadzić działania oparte na potrzebach. Wielosektorowa ocena potrzeb (Multi Sector Needs Assessment, MSNA) przeprowadzona w 2022 roku pomogła zidentyfikować priorytetowe obszary interwencji na rok 2023, a także będzie podstawą dla określenia priorytetów w zakresie koordynacji.

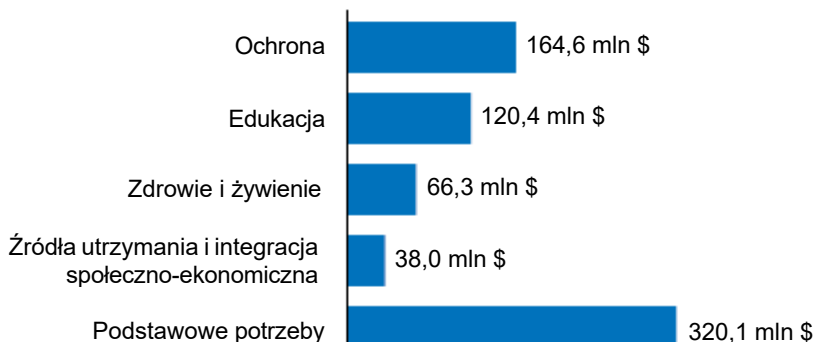
Międzyagencyjne wymogi finansowe

Łączne wymogi finansowe w USD

709,4 mln \$

Według sektorów w mln USD

* Jest to podział na sektory zapotrzebowania na pomoc gotówkową, zawartego w powyższych budżetach sektorowych. Pomoc gotówkowa jest pozyskiwana i traktowana jako kluczowy sposób pomocy i ochrony zgodnie z polityką UNHCR dotyczącą interwencji opartych na środkach pieniężnych (CBI) na lata 2022-2026. Pomoc pieniężna jest wykorzystywana jako przekrojowy sposób działania w różnych sektorach, w tym w zakresie ochrony, i jest odpowiednio zaplanowana w budżecie i realizowana zgodnie z podejściem opartym na zaspokajaniu podstawowych potrzeb. W ramach wyborów osób objętych pomocą, pomoc pieniężna będzie podstawowym sposobem zaspokajania natychmiastowych podstawowych potrzeb i zapewnienia istotnych wyników w zakresie ochrony.

Całkowite wymogi w zakresie ochrony	164 645 927 USD
Pozostałe działania na rzecz ochrony	96 181 095 USD
Ochrona przed przemocą motywowaną płcią	18 415 953 USD
Ochrona dzieci	50 048 879 USD

Łączne zapotrzebowanie na pomoc pieniężną *	176 343 305 USD
Ochrona	18 627 640 USD
Podstawowe potrzeby	157 715 665 USD

Z podziałem na partnerów

Zaangażowani partnerzy	83
Agencje ONZ	293,9 mln USD
Międzynarodowe organizacje pozarządowe	137,4 mln USD
Krajowe organizacje pozarządowe	159,6 mln USD
Międzynarodowa Federacja Stowarzyszeń Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężycy oraz Czerwony Krzyż (IFRC & RC)	85,5 mln USD
Organizacje wyznaniowe	33,02 mln USD

Z podziałem na partnerów

Nazwa partnera	Ochrona	Edukacja	Zdrowie i żywienie	Źródła utrzymania i integracja społeczno-ekonomiczna	Podstawowe potrzeby	Razem w USD
Agencje ONZ						
Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji (IOM)	16 500 000			10 000 000	35 000 000	61 500 000
Fundusz Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci (UNICEF)	25 720 000	47 372 500	3 300 000		6 701 440	83 093 940
Organizacja Narodów Zjednoczonych do spraw Oświaty, Nauki i Kultury (UNESCO)	900 000					900 000
Wysoki Komisarz Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR)	45 335 887			5 324 782	52 239 331	102 900 000
Fundusz Ludnościowy Organizacji Narodów Zjednoczonych (UNFPA)	1 720 800		795 400			2 516 200
Światowa Organizacja Zdrowia (WHO)			43 000 000			43 000 000
Międzynarodowe organizacje pozarządowe						
Action Contre la Faim	580 000			150 000	1 343 794	2 073 794
ActionAid International	750 000					750 000
CARE	7 000 000	6 500 000	500 000	6 000 000	3 000 000	23 000 000
Center for Reproductive Rights	200 000		250 000			450 000
CLEAR Global	462 885					462 885
Community Organized Relief Effort	1 050 000	1 300 000			4 200 000	6 550 000
Crossborder Civilians					20 000	20 000
Duńska Rada ds. Uchodźców (Danish Refugee Council)	8 013 033			1 500 000	450 000	9 963 033
Diakonie Katastrophenhilfe	335 000				630 000	965 000
Faros Elpidas	1 450 000	350 000		5 000	605 000	2 410 000
HIAS	4 000 000				5 800 000	9 800 000
IMPACT Initiatives	160 000	40 000	40 000		820 000	1 060 000
Międzynarodowe organizacje charytatywne Kościoła prawosławnego	80 000	100 000		300 000	1 170 000	1 650 000
Międzynarodowy Komitet Ratunkowy (IRC)	3 550 000	881 000		7 000 000	13 037 500	24 468 500
Intersos	400 000		400 000	600 000		1 400 000
Medair	340 000		60 000		300 000	700 000

Nazwa partnera	Ochrona	Edukacja	Zdrowie i żywienie	Źródła utrzymania i integracja społeczno-ekonomiczna	Podstawowe potrzeby	Razem w USD
Norweska Rada ds. Uchodźców (Norwegian Refugee Council)	1 500 000	3 000 000			6 500 000	11 000 000
Oxfam					1 157 760	1 157 760
Plan International	1 653 000	400 000			417 500	2 470 500
Project HOPE	1 184 845					1 184 845
RET International	4 550 000	5 000 000			2 000 000	11 550 000
Save the Children	6 502 633	8 216 465			7 369 324	22 088 422
Soleterre	1 200 000					1 200 000
Voice Amplified	895 000				125 000	1 020 000
Krajowe organizacje pozarządowe						
Ashoka Innowatorzy dla Dobra Publicznego				450 000		450 000
Centralna Rada Romów w Polsce	1 950 400					1 950 400
Comenius Foundation for Child Development (Fundacja Rozwoju Dzieci)		9 500 000				9 500 000
Fundacja Culturelab		500 000				500 000
Bank Żywności SOS w Warszawie					560 000	560 000
Fundacja ADRA Polska	2 000 000	3 600 000			32 925 500	38 525 500
Fundacja Autonomia	275 104					275 104
Fundacja BloomPro	65 000	105 000				170 000
Fundacja Centrum Praw Kobiet	150 000	200 000	20 000		230 000	600 000
Fundacja Dajemy dzieciom Siłę	1 080 000	100 000				1 180 000
Fundacja Dobrej Edukacji		25 000				25 000
Fundacja DOSTĘPNY ŚWIAT			420 000			420 000
Fundacja Feminoteka	250 000				200 000	450 000
Fundacja HumanDoc	740 000	500 000		100 000	570 000	1 910 000
Fundacja In Corpore		30 000	70 000			100 000
Fundacja Kocham Dębniki	101 948	144 762			35 304	282 014
Fundacja Leny Grochowskiej		200 000			1 250 000	1 450 000
Fundacja na Zakręcie				50 000		50 000
Fundacja New story	400 000	400 000		1 134 000	1 874 000	3 808 000
Fundacja One World - One Heart	5 000					5 000
Fundacja Profil	401 782					401 782
Fundacja Global Compact Network Poland	230 000	300 000			190 000	720 000

Nazwa partnera	Ochrona	Edukacja	Zdrowie i żywienie	Źródła utrzymania i integracja społeczno-ekonomiczna	Podstawowe potrzeby	Razem w USD
Fundacja UNDERSTANDING		20 000				20 000
Fundacja Uniwersytet Dzieci		300 000				300 000
Fundacja Zustricz	148 000	134 000				282 000
Habitat for Humanity Poland					6 595 000	6 595 000
Centrum Pomocy Prawnej im. H. Nieć	20 000					20 000
Hope Foundation	100 000	100 000	200 000		100 000	500 000
HUMANOSH Fundacja im. Sławy i Izka Wołosiańskich		380 000	13 000 000		2 054 000	15 434 000
Internationaler Bund Polska	84 000	1 120 000			804 000	2 008 000
Kalejdoskop Kultur	300 000					300 000
Edukacja Katalyst		5 500 000				5 500 000
Liszewska-Bowen Foundation	220 000	35 000	40 000		660 000	955 000
Mentalny Równi	558 000	335 000				893 000
Misja Słowiańska w Europie					228 000	228 000
Obserwatorium Wielokulturowości i Migracji			20 000			20 000
Fundacja „Nasz Wybór”	620 000	200 000			210 000	1 030 000
Fundacja Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej	3 086 957	19 480 819			15 336 815	37 904 591
Polska Akcja Humanitarna	1 037 004				7 780 000	8 817 004
Fundacja Polskie Forum Migracyjne	1 440 000	350 000				1 790 000
Polski Instytut Otwartego Dialogu	270 000	700 000	200 000		86 000	1 256 000
PRO UKRAINA	250 000	500 000			6 000 000	6 750 000
Związek Romów	95 000	100 000	125 000		180 000	500 000
Fundacja SOK (Samodzielność od Kuchni)	575 000	1 260 000				1 835 000
Stowarzyszenie MIASTO WSPÓLNE	27 816					27 816
Stowarzyszenie MUDITA	40 000		41 000	450 000	365 000	896 000
TUTU – Podkarpackie Stowarzyszenie dla Aktywnych Rodzin	1 650 000	200 000				1 850 000
Centrum Wolontariatu w Lublinie		73 000			454 750	527 750
Międzynarodowa Federacja Stowarzyszeń Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężyc / Czerwony Krzyż						

Nazwa partnera	Ochrona	Edukacja	Zdrowie i żywienie	Źródła utrzymania i integracja społeczno-ekonomiczna	Podstawowe potrzeby	Razem w USD
Międzynarodowa Federacja Stowarzyszeń Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężycy (IFRC) oraz Polski Czerwony Krzyż	4 333 334		3 666 667		77 500 000	85 500 000
Organizacje wyznaniowe						
Caritas Polska	4 700 000	60 000		4 900 000	18 106 000	27 766 000
Klub Inteligencji Katolickiej w Warszawie	50 000	500 000	100 000		500 000	1 150 000
Światowa Federacja Luterska	1 103 500	280 000			2 178 100	3 561 600
Prawosławny Metropolitalny Ośrodek Miłosierdzia ELEOS	255 000		35 000	35 000	220 000	545 000
Razem	164 645 927 \$	120 392 546 \$	66 283 067 \$	37 998 782 \$	320 079 118 \$	709 399 440 \$